

Jutarnji list 19.10.2016.

VELIKA ŠKRTICA

RUŽNO PAČE MEĐU DAROVIMA Zašto poklon-bonovi imaju rok trajanja i još vam naplate ako ih ne iskoristite?

AUTOR: Dora Koretić 19.10.2016. u 22:59

Neja Markicevic / HANZA MEDIA

Europa to još nije detektirala kao problem, ali se u Americi darovne kartice vremenski ne mogu ograničiti na manje od pet godina

Ah, poklon-bon, to ružno pače među darovima.

Nitko ga ne želi, poklanjaju ga s grčem u želucu, a prvi put kad mu se razvesele, obično je nakon subotnjeg pospremanja kad ga pronađu zabijenog na dnu neke ladice, zajedno s isteklim karticama i punjačem od nekog predratnog mobitela.

Nemaš pojma tko ti ga je, niti kada poklonio.

Najčešće je za neku trgovinu u koju ne zalaziš ili - ne daj, Bože - za wellness koji valjda i pohode samo zahvaljujući bonovima.

Srećom, svi do zadnjeg u pravilu su već istekli.

Na mojem groblju poklon-bonova jedan stećak postavila sam za masažu u nekom kozmetičkom salonu u Dubravi, pokopan je tamo i jedan wellness tretman, uz "Ave Mariju" ispraćivala sam nekoliko detoksikacija i jedno trajno lakiranje.

Bez sumnje, karmine slijede i za darovnu karticu iz Konzuma koju sam neki dan iskopala na dnu neke kutije s računima.

Vrag mi ne da mira pa si nešto mislim, možda ipak stignem do Konzuma prije nego što je istekla?

Ako se zaletim do auta odmah, u pidžami i šlapama, ne odmrznem vjetrobranska stakla, prođem kroz četiri crvena svjetla i sparkam ga na invalidskom mjestu - možda, ali samo možda dođem prije nego što se bon samouništi.

Na Konzumovoj recepciji potonut će mi sve lađe, a dobit ću i napadaj gastritisa.

“A ne, gospođo draga, taj vam je bon, nažalost, istekao...”

“Istekao?”

“Istekao. Prije dva mjeseca. Ne možete ništa napraviti, a novac ne vraćamo”, odgovara redom na moja pitanja.

Dobrano me već raspigala pa se odbijam maknuti sve dok mi ne objasni zašto mu je rok trajanja baš 12 mjeseci.

Zašto ne 11?

Ili 36?

“Jer je naša Uprava tako odredila”, pristojno mi odgovori pa se posveti nekom djedici s knjižicom bodova.

Siroti, taj tek treba otkriti da mu je popust za Vademecum istekao još s vojnom obvezom.

Negdje taman u to doba datiraju i poslovne prakse koje su danas uređene Zakonom o zaštiti potrošača.

Kako su mi pojasnili u Ministarstvu gospodarstva, domaće zakonske regulative posebno se ne bave prodajom poklon-bonova pa je taj segment poslovanja zapravo prepušten proizvoljnoj odluci trgovca.

Drugim riječima, ako to želi, on može odrediti da vaš poklon-bon vrijedi 34 minute i ne možete mu ništa.

Dapače, neke trgovine, poput Lidla, tim su uvjetima definirale i da vam mogu naplaćivati mjesečnu naknadu za vođenje računa vaše darovne kartice, i to u iznosu od četiri kune mjesečno, tri godine nakon njene aktivacije.

Domaći zakoni, dakle, dopuštaju da vaš trgovac unaprijed primi nekoliko stotina kuna, vremenski ograniči mogućnost kupnje, ne isporuči robu i zadrži novac ako si imao pametnijeg posla od bdjenja nad darovnom karticom.

Europa, s izuzetkom Irske, to još nije detektirala kao problem, ali zato jesu Ameri koji su još 2010. godine u Kongresu donijeli odluku da trgovci darovne kartice vremenski ne mogu ograničiti na manje od pet godina.

Zato je i moguće da Zarin poklon-bon u Hrvatskoj vrijedi 24 mjeseca, a u SAD-u neograničeno, osim ako ne propadnu, što baš i nije izgledno.

Irci su, pak, krajem prošle godine najavili da će u potpunosti zabraniti vremensko ograničavanje darovnih vouchera, ocijenivši takvu praksu štetnom na račun kupaca.

Riječ je o doista propulzivnom biznisu.

Prema izračunima neprofitne organizacije The Pew Charitable Trusts, američki kupci su 2012. godine na prepaid kartice uplatili 65 milijardi dolara, što je strahoviti porast od 2003. kad je uplaćena jedva milijarda.

Domaći zakonodavci poručuju tek da bi trgovci, ako se drže dobrog poslovnog običaja, kod isteka trebali vratiti novac, ali ih zakon na to ne obvezuje. I pored takve regulative, ipak ima nešto sitno onih koji svoje darovne kartice vremenski ne ograničuju.

Možda je poklon-bon onda malo sigurnije kupovati kod takvih.

Uostalom, on vrijedi koliko i trgovina u kojoj je uplaćen.

Rok trajanja poklon-bona

H&M - neograničeno

IKEA - neograničeno

MÜLLER - neograničeno

DM - 10 godina

KONZUM - 12 mjeseci

KOZMO - 12 mjeseci

LIDL - neograničeno, ali tri godine nakon aktivacije počinje naplata naknade od četiri kune mjesečno za održavanje računa

ZARA - 24 mjeseca

ARENA CENTAR - 6 mjeseci

BIO & BIO - 2 godine